

Ohjeet videoiden suunnitteluun ja toteuttamiseen

Saamelaiskäräjien koulutus- ja oppimateriaalitoimisto

ja Arktista pedagogiikkaa II-hanke

Anni-Sofia Niittyvuopio 2021

Tuotettu osana Saamelaisnuorten taidetapahtuman ja Arktista pedagogiikkaa II-hankeen kouluille järjestämiä koulutuksia videoiden teosta.

Videoiden tekeminen on yllättävän helppoa ja siinä pääsee alkuun vaikkapa älypuhelimella. Videoilla kerrotaan tarinaa ja niiden avulla voidaan tehdä arkisista asioista mielenkiintoisia. Kokosimme vinkkejä, joilla pääsee hyvin alkuun videoiden suunnittelussa ja toteuttamisessa. Ohjeet kannattaa tulostaa oppilaille videoiden suunnittelun tueksi.

Aluksi:

1. Millä kuvaat?

Kuvaatko puhelimella, tabletilla vai kameralla? Onko sinulla tarvittava laite käytettävissä vai tarvitsetko sellaisen opettajalta?

2. Kenen kanssa kuvaat?

Kuvaatko yksin, kahdestaan vai isommassa ryhmässä tai koko luokan voimin?

3. Kuinka paljon aikaa tarvitset videon tekoon?

Suunnittele yhdessä opettajan kanssa kuinka paljon aikaa tarvitse videon tekoon. Aikaa menee ideoimiseen, käsikirjoittamiseen, kuvausten valmisteluun, kuvaamiseen ja editointiin.

4. Materiaalien hallinta

Opettajan on hyvä valvoa, miten oppilaat säilyttävät materiaalejaan. On suositeltavaa, että materiaaleja säilytetään OneDrive kansiossa tai muussa pilvipalvelussa, mihin myös opettajalla on pääsy. On hyvä tallentaa varmuuden vuoksi useita versioita ja työstää työversiota, joka tallennetaan tehtyjen muutoksien jälkeen. Näin varmistetaan, ettei tehty muutokset katoa.

5. Muista pyytää apua!

Opettajat ohjaavat oppilaita videoiden suunnittelussa ja niiden toteuttamisesta. Myös netistä löytää ohjeita ideointiin, kuvaamiseen ja editointiin.

Videon suunnittelu:

1. Valitse aihe

Valitse sinua kiinnostava aihe ja lähde kehittämään ideaa siitä. Ideoinnin avuksi kannattaa tehdä ajatuskartta.

2. Valitse videon tyyli ja kuvauskohde

Valitse millä tyylillä haluat kuvata ja ketä/mitä haluat kuvata. Vain taivas on rajana tyyliä ja kuvauskohdetta valitessa.

Esimerkkejä videoiden tyyleistä: animaatio, näytelmän tai jonkun tekemisten kuvaaminen, musiikkivideo, dokumentti tai myday.

3. Suunnittele ja kirjoita käsikirjoitus

Käsikirjoitukseen kirjoitetaan videon tapahtumat kohta kohdalta ja niiden kesto. On hyvä tehdä myös kuvakäsikirjoitus, missä suunnittelet millaista kuvaa, haluat tiettyyn kohtaukseen. Käsikirjoituksen sisältö voi muuttua kuvatessa, sillä saatat keksiä kohtaukseen aivan uuden näkökulman!

Valitse rauhallinen kuvauspaikka, jotta äänet kuuluvat hyvin ja mieti, tarvitsetko lavasteita kuvaamista varten. Mieti myös millaisia välineitä, kuten valoja tai rekvisiittaa tarvitse kuvauksia varten.

Ulkona kuvatessa muista, että tuuli tarttuu todella helposti videolle. Kuvaa siis tuulelta suojaisessa paikassa ja pyri kuvaamaan kulmassa, jossa ei tuule suoraan kameraan tai puhelimeen, jotta ääni kuuluu paremmin. Sisällä kuvatessa ääni ei kantaudu pitkälle, joten kuvaa korkeintaan kahden metrin päästä.

Mikäli äänet eivät onnistu videolla, mutta kuva on hyvä, voit lisätä ääniraidan jälkikäteen. Se tuottaa hieman enemmän työtä, mutta näin hyvää materiaalia ei tarvitse välttämättä kuvata uudelleen.

Kuvauspaikkaa valitessa kannatta myös miettiä millaisen tunnelman haluat videolle. Kuvauspaikan tunnelmaa voi muuttaa esimerkiksi valoisaksi ja iloiseksi tai himmeäksi ja synkäksi valaistuksen avulla.

Valitse videon näyttelijät ja harjoittele videon käsikirjoitusta ja repliikkejä. Videoon voi myös nauhoittaa erikseen ääntä.

4. Kuvaa vähintään 10 sekunnin otoksia

Kuvaa muutamia vähintään 10 sekunnin otoksia per toiminta, mistä voit valita parhaat videota editoidessa. On myös suositeltavaa kuvata ja kerätä ns. ylimääräistä materiaalia, mitä voi halutessaan käyttää editointi vaiheessa.

5. Vaihtelevaa kuvakulmaa ja kiinnitä huomiota valaistukseen!

Kuvakulman vaihtamisella saat tehtyä helposti arkisista asioista mielenkiintoisia. Vaihtelevaa kuvakulmaa ja kokeile uutta, saatat saada erityisen hienoja otoksia! Vaihtamalla kuvakulmaa voit myös saada otoksiin paremman valaistuksen.

Esimerkkejä kuvakulmista: alakulma, yläkulma, silmän korkeudelta kuvattu, takaa, sivusta ja edestä kuvattu. Kun tausta vaihtuu, kuva voi saada aivan uuden merkityksen.

6. Vaihtelevaa kuvakokoja

Kuvaa myös yksityiskohtia. Kuvaa lähempää ja vähän kauempaa. Esimerkkejä kuvakoista: lähikuva, puolikuva, kokokuva ja laajakuva.

Muista myös:

- ***Kuvaa video vaakatasossa***
- Videoon voi lisätä editointi vaiheessa myös still kuvia
- Kun video on editoitu haluttuun muotoon, siihen lisätään alku- ja lopputekstit sekä musiikit
 - o Alku- tai lopputeksteissä on hyvä tuoda esille mm. käsikirjoittaja, kuvaaja, näyttelijät, leikkaaja, musiikin lähde/esittäjä ja ohjannut opettaja
 - o Voit tuoda asiiasi esille myös lisäämällä animaatiota ja tekstiä videoon
 - o Lisäksi videoon voi lisätä tekstitykset
- Kirjoita videosta muutaman lauseen pituinen esittelyteksti
- Kunnioita toisten yksityisyyttä äläkä kuvaa heitä ilman lupaa. Tutustuhan myös nuorisoneuvoston turvallisen tilan ohjeistukseen, jotta videoiden teko on kaikille mukava ja opettavainen kokemus: <https://nuor.fi/fi/turvallisen-tilan-ohjeistus/>

Esimerkkejä videoista:

Unna Junna: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2008/02/25/unna-junna-saamenkielinen-lasten-tv>

Oktavuohta.com sivulla voi tutustua saamelaiseen elokuvaan: <https://www.oktavuohta.com/sami-filbma>

Nuorisoneuvoston Youtube -kanava: https://www.youtube.com/channel/UCjkkb-JuwpbPT2_WswpJ2Pw/videos

Saamelaiskäräjien Youtube -kanava: <https://www.youtube.com/channel/UCAklOVRocVzAlJJYqLlhivQ>

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen Youtube -kanava: <https://www.youtube.com/c/SAKKMedialinja/live>

Sohkašohkka haastaa kuvaamaan filmejä saameksi:

https://yle.fi/uutiset/osasto/sapmi/sohkarsohkka_hastala_govvet_filmmaid_samegillii/10088500

Kuvat: Saamelaiskäräjät

Lähde: Ylen Uutisluokan laatimat opetusvideot, joilla tutustutaan videoiden tekoon, välineisiin ja ilmaisuun. Videoita voi katsoa luokan kanssa tai itsenäisesti osana suunnittelutyötä:

https://yle.fi/uutiset/osasto/uutisluokka/opettaja_nailla_ohjeilla_teet_hyvan_videon_katso_yle_uutisluokan_opetusvideot/9347161